

Kom in beweging op de Stadsspelen 2

Aanmelden Haagse Vrijwilligersprijzen 4

Uit je Dak: Beleef Haagse Daken 7

Doe mee met de Actie Schone Buurt 9

Ombudsman	3
Den Haag maakt het Schone energie in een groene stad	5
Vluchtelingen in Den Haag	6
Gemeenteraad	8
Agenda	10
	11

Veegploeg aan het werk in Houtwijk. In het aanvalsplan is veel aandacht voor zwerfafval en voor het tegengaan van afval naast de containers.

VALERIE KUYPERS

50 acties tegen afvaloverlast

De gemeente gaat de strijd aan tegen afvaloverlast. In het 'Aanvalsplan Afval' staan 50 actiepunten voor een schonere stad. Bijvoorbeeld onopvallende surveillanten, meertalige communicatie en nieuwe opruimmiddelen zoals een peukenzuiger.

■ In het aanvalsplan is veel aan-

dacht voor zwerfafval en voor het tegengaan van afval naast containers. In het plan staan mogelijke maatregelen zoals testen met citroengeur, verschillende afbeeldingen op containers, wijkwedstrijden of vuilniszakbingo. Maar ook extra opruimdagen voor grofvuil, nieuwe perssystemen voor papiercontainers en gedragsonderzoek

naar oorzaken van afvaloverlast. De basis moet op orde zijn. Daarom zorgt de gemeente voor voldoende containers en wordt het afval op tijd opgeruimd. Tot slot blijft handhaving een belangrijke taak. De handhavers zijn in de stad aanwezig om mensen aan te spreken. Als het nodig is geven ze een boete. De gemeente kan het

niet alleen. Daarom vraagt de gemeente bewoners en ondernemers om ook mee te (blijven) doen.

De uitkomsten van gesprekken met inwoners, inwonersonderzoeken, meldingen en e-mails zijn verwerkt in dit plan.

Meer informatie? schoondoenwegewoon.nl

Doe mee met de Opruimdagen

■ Heeft u spullen waar u vanaf wilt? Lever ze gratis in tijdens de Haagse Opruimdagen. De Opruimdagen zijn van 22 augustus t/m 31 oktober, op dinsdagen van 17.00 tot 20.00 uur. Spullen die nog te gebruiken zijn gaan naar de kringloop en grofvuil wordt netjes afgevoerd. Bekijk het schema op de website voor een Opruimdag bij u in de buurt.

Meer informatie? denhaag.nl/opruimdagen

Vraag uiterlijk 1 september 2023 je huur- of zorgtoeslag over 2022 aan

■ Is er iets aan je situatie veranderd in 2022? Ben je bijvoorbeeld minder gaan werken, gescheiden of met pensioen gegaan? Of ben je op jezelf gaan wonen en 18 geworden? Mogelijk heb je dan recht op huur- of zorgtoeslag over 2022. Wil je weten of je recht hebt op huur- en zorgtoeslag over vorig jaar? Op belastingdienst.nl kan je checken of je recht hebt op toeslagen. Of vraag je toeslag over 2022 direct aan op Mijn Toeslagen. Dat kan

nog tot en met 1 september 2023. Twijfel je of je in 2022 recht had op toeslagen? Of kom je er niet helemaal uit? De medewerkers van Helpdesk Geldzaken vertellen je er meer over en helpen je graag. De locaties stadhuis Spui en stadskantoor Leyweg zijn ook 's avonds open, op dinsdag en donderdag van 18.00 tot 20.00 uur.

Meer informatie? helpdeskgeldzaken.nl

Den Haag.nl uitgelicht

Afspraak maken met de gemeente? denhaag.nl/afspraken

Op 22 november 2023 is de Tweede Kamerverkiezing. denhaag.nl/verkiezingen

Stadsspelen Den Haag Gratis sport- en beweefestival voor de hele stad

‘Onze oudste deelnemer is 91’

Stadsspelen Den Haag is een gratis sport- en beweefestival voor de hele stad. Kom in het weekend van 23 en 24 september naar Sportcampus Zuiderpark. Dat je veel plezier kunt beleven aan actief bewegen, laten senioren zien op het Oranjeplein.

Felix (88) deelt rake klappen uit aan een boksak. Even later gaat hij door de knieën om een kettlebell te tillen en oefent de armspieren met twee halters. Alles in zijn eigen rustige tempo. Elke dinsdag van 10.00 tot 11.00 uur trainen vijftien senioren rond de Gymboxx op het Oranjeplein in de Stationsbuurt. Vandaag miezert het, maar dat deert de dames en heren niet.

‘Hoe ouder je bent, hoe meer je zit,’ zegt Felix. ‘Ga die stoel uit, bewegen is honderd procent nodig. Anders word je stijf en holt de conditie achteruit. Ik kom hier graag. David weet wat wij aankunnen. De oefeningen zijn altijd goed te doen. Je oefent spieren die je normaal niet veel meer gebruikt. Na afloop loop ik terug naar huis. Alles bij elkaar een behoorlijk actieve ochtend.’

David van Wilgenburg (26) is Buurtsportcoach voor de Rivierenbuurt en Stationsbuurt. ‘Dit is een fijne groep om mee te werken. Ze komen trouw, zijn serieus bezig en maken veel lol. Dat is de kracht van sporten in een groep. Je stimuleert elkaar. Vandaag heeft iemand een vriendin meegenomen die net met pensioen is. Ze kan meteen meedoen. Zo laagdrempelig zijn we.’

Laagdrempelig

De Gymboxx staat pas sinds een jaar op het Oranjeplein. Het is een kleine container met attributen om spieren te trainen.

Buurtsportcoach David van Wilgenburg (midden) traint elke dinsdag met een groepje senioren op het Oranjeplein. ‘Ze komen trouw, zijn serieus bezig en maken veel lol. Dat is de kracht van sporten in een groep.’

HENRIËTTE GUEST

Stadsspelen Den Haag

De Stadsspelen zijn dit jaar in het weekend van 23 en 24 september van 10.00 tot 17.00 uur op Sportcampus Zuiderpark. De Stadsspelen zijn voor iedereen. Er zijn activiteiten voor jong en oud, voor mensen met en zonder beperking.

- probeer nieuwe sporten uit
- maak kennis met verenigingen
- volg workshops
- ontmoet topsporters
- bekijk liveoptredens op het podium
- geniet van lekker eten en drinken
- gratis toegang

 Meer informatie?
stadspelendenhaag.nl

Aan de buitenkant zitten stalen buizen voor rek- en strekoefeningen. David kan in korte tijd een circuit uitzetten met gevarieerde oefeningen. Het opruimen gaat nog sneller, omdat deelnemers spontaan meehelpten. Ook in Wijkpark Transvaal staat nu een Gymboxx. ‘Je kunt hier bloedserieus aan krachttraining doen met jongeren, maar net zo goed aan de slag met ouderen. Ik vind het een mooie aanvulling op ons aanbod.’

Goed bezig

Terwijl de groep druk aan het trainen is, roept een voorbijganger: ‘Goedemorgen mensen. Goed bezig!’ Een uitnodiging om mee te doen, slaat hij toch maar liever af. ‘Iedereen weet ondertussen dat je moet bewegen om gezond te blijven,’ zegt Marika (71). ‘Dat is geen nieuws. Toch is er

altijd wel een excuus om het niet te doen. Maar kom op zeg, zeker senioren hebben er alle tijd voor. Je voelt je beter en blijft langer vitaal. Kijk naar onze oudste deelnemer: hij is 91.’

Buurtsportcoaches

Stel, iemand heeft jaren niets aan sport en bewegen gedaan, maar wil het nu weer oppakken. Wat is dan het advies? David: ‘De Buurtsportcoaches weten wat het aanbod is in de wijken. Je kunt een intake aanvragen. Dan kijken we samen naar je wensen en mogelijkheden en wat daar goed bij past. Of ga naar de Stadsspelen eind september in het Zuiderpark. Wie weet kom je op ideeën.’

 Meer informatie?
buurtsportcoachesdenhaag.nl

Contact met de gemeente

E-mail: www.denhaag.nl/contact
Telefoon: 14070 (maandag t/m vrijdag 8.30 tot 17.00 uur)
Chatten: www.denhaag.nl/contact (zelfde tijden als telefoon)
Balie: Den Haag Informatie @entrum in Atrium stadhuis (maandag t/m vrijdag 8.30 tot 16.30 uur)
Post: Postbus 12600, 2500 DJ Den Haag
Sociale media: twitter.com/gemeentedenhaag, facebook.com/gemeenteDH, instagram.com/gemeentedenhaag
Gemeenteberichten: Officiële publicaties van de gemeente vindt u op www.overheid.nl/berichten-over-uw-buurt

Afspraak bij de gemeente

Balies Publiekszaken: Heeft u een nieuw paspoort, ID-kaart of rijbewijs nodig? Of wilt u bijvoorbeeld een geboorte aangeven? Voor dit soort producten en diensten kunt u terecht bij de balies Publiekszaken bij Stadhuis Spui (Spui 70) en Stadskantoor Leyweg (Leyweg 813).

Afspraak maken: De gemeente werkt op afspraak. Zo kan de gemeente tijd voor u reserveren en bent u er zeker van dat u goed en snel geholpen wordt. Maak een afspraak via www.denhaag.nl/afspraak. Lukt het niet om op tijd een afspraak te maken via de website? Dan kunt u bellen naar 14070. Zij bekijken dan of het nodig is de afspraak te vervroegen.

Colofon

De Stadskrant verschijnt elke vier weken
De volgende Stadskrant verschijnt op: 27 september
Uitgave: Gemeente Den Haag, Spui 70, Postbus 12600, 2500 DL Den Haag
telefoon (070) 353 26 30
E-mail: stadskrant@denhaag.nl
Eindredactie: Corinne Leopold
Met bijdragen van: Marga van der Burgt, Frans van Hilten, Hans Oerlemans en Theo Pajmans
Klachten bezorging: www.denhaag.nl/stadskrant
Productie: Gemeente Den Haag, DBV
Reacties: Mail uw reactie naar stadskrant@denhaag.nl of bel (070) 353 26 30

Haagse Klimaattafels: praat mee over klimaatverandering

Den Haag wil in 2030 een klimaatneutrale stad zijn. Daarom wordt dit najaar aan het Haags Klimaatakkoord gewerkt. Hiervoor organiseert de gemeente in september vier klimaattafels met professionals. Bewoners kunnen meepraten in de Klimaattafel Bewonersinitiatieven.

■ Den Haag krijgt steeds vaker te maken met hitte- en wateroverlast. De gemeente wil zo veel mogelijk woningen isoleren en verduurzamen zodat we van het gas af kunnen. Ook stimuleert de gemeente schoon en zuinig vervoer, hergebruik van spullen en komt er meer groen in de wijken.

Klimaattafels

In september organiseert de gemeente vier klimaattafels met professionals om in kaart te brengen welke kansen er liggen en hoe we maatregelen kunnen versnellen. De klimaattafels zijn

het vervolg op de stadsbijeenkomst over duurzaamheid in Den Haag op 21 april. Iedere tafel heeft een eigen thema: Energietransitie, Duurzame leefomgeving (inclusief voedsel), Duurzame mobiliteit en Circulaire economie.

Den Haag krijgt steeds vaker te maken met hitte- en wateroverlast

Bewonersinitiatieven

De inbreng van bewonersinitiatieven is hierbij onmisbaar. Daarom heeft de gemeente aan Duurzaam Den Haag de opdracht gegeven om een vijfde tafel te organiseren voor bewonersinitiatieven.

Het doel hiervan is: de krachten bundelen voor versnelling op weg naar een klimaatneutrale stad in 2030. De uitkomsten van de vijf klimaattafels komen samen in het Haags Klimaatakkoord.

Meedoen

De bijeenkomsten van de Klimaattafel Bewonersinitiatieven zijn op woensdag 27 september en dinsdag 14 november, van 18.00 tot 21.30 uur. Bent u actief in een bewonersinitiatief in de stad en wilt u meedoen met de Klimaattafel Bewonersinitiatieven? Meld u dan aan vóór 10 september op de website van Duurzaam Den Haag.

 Meer informatie?
duurzaamdenhaag.nl/klimaattafel

Verhuurvergunning in vier buurten in Laak en Transvaal

Particuliere woningverhuurders in Transvaal Midden en Zuid en Laakkwartier Oost en West moeten vanaf 1 maart 2024 een verhuurvergunning hebben. Zij kunnen die vanaf 1 september aanvragen via de website van de gemeente.

■ De verhuurvergunning is onderdeel van de Wet goed verhuurderschap die op 1 juli 2023 is ingegaan. Deze wet moet ongewenst gedrag van verhuurders tegengaan.

Zoals te hoge borg vragen, oneerlijke servicekosten rekenen, discrimineren en bedreigen. Er zijn extra regels voor verhuur aan buitenlandse werknemers (migranten).

Met de wet kan de gemeente veel steviger optreden tegen verhuurders die hun huurders slecht behandelen.

De wet maakt het voor gemeenten ook mogelijk om een verhuurvergunning in te voeren voor particuliere woningverhuurders.

Houdt de verhuurder zich niet

aan de regels dan kan de gemeente handhaven, boetes opleggen en in het uiterste geval de verhuurvergunning intrekken. Huurders kunnen misstanden melden bij het meldpunt ongewenst verhuurgedrag.

 Meer informatie?
denhaag.nl/goedverhuurderschap
denhaag.nl/ongewenstverhuurgedrag

Buitenruimte Binnenhof

■ De gemeente maakt een plan om de straten rondom het Binnenhof te verbeteren. Doel is dat de openbare ruimte straks mooi aansluit op de renovatie van het Binnenhof. De gemeente wil graag weten wat bewoners, ondernemers en bezoekers willen. Hoe zou deze ruimte eruit moeten zien? Geef uw mening in de keuzewijzer. Dat kan tot 1 oktober.

 Meer informatie?
doemee.denhaag.nl/omhethof

Jaarlijkse maaibeurt waterkanten

De gemeente is deze week begonnen met het maaien van waterkanten. Ook vuil en planten worden uit sloten, grachten en kanalen verwijderd. De schoonmaak is nodig om het water goed te laten doorstromen. Het werk duurt het hele najaar. Heeft u een bootje of andere spullen in het water liggen? Haal het op tijd weg. Meer informatie op denhaag.nl/actueel. GEMEENTE DEN HAAG

Ombudsman

Fout op (scan)fout

Scanauto's registreren de kentekens van geparkeerde auto's. Bij het uitlezen gaat het weleens mis. In deze zaak ziet het scansysteem de H op een kenteken aan voor een R. Daardoor krijgt een Hagenaar ten onrechte drie bonnen voor fout parkeren. De gemeente erkent de fout en schrapte de boetes.

Maar een tijd later krijgt meneer door dezelfde scanfout opnieuw een parkeerbon. Ook nu zegt de gemeente toe de boete te schrappen, toch gaat de invordering dit keer gewoon door. Het komt zelfs zover dat er beslag wordt gelegd op een

bankrekening om het openstaande bedrag te kunnen innen. Meneer is behoorlijk boos en dient een klacht in bij de ombudsman.

Navraag leert dat twee diensten elk een deel van de stappen in deze procedure uitvoeren. Dat hoeft geen probleem te zijn, mits ze goed samenwerken. En dat gebeurde hier niet. Het werkt zo:

Stadsbeheer verstuurt bij fout parkeren een naheffingsaanslag parkeerbelasting. Als deze niet op tijd wordt betaald, stuurt een andere dienst - Belastingzaken - herinneringen en aanmaningen. In het uiterste geval volgt beslaglegging.

Het gaat mis als de diensten elkaar niet op de hoogte houden van contacten met 'foutparkeerders' over toezeggingen om nader onderzoek te doen of om bonnen te schrappen. Dat moet aanleiding zijn om de invordering direct te stoppen. Belastingzaken wist bij deze zaak niet dat Stadsbeheer de boete had ingetrokken.

De ombudsman acht de klacht gegrond. Ambtenaren behoren goed samen te werken in het belang van de burger. De zaak is aanleiding voor de gemeente om de communicatie tussen beide diensten beter te regelen. De ombudsman doet daarnaast de aanbeveling om met de medewerkers nog eens alle opeenvolgende stappen in de procedure door te nemen. Het is in dit geval verre van vlekkeloos verlopen. Na vier onterechte parkeerbonnen krijgt meneer nu een bloemenbon.

 De gemeentelijke ombudsman, mevrouw Stehouwer en de jeugdombudsman, mevrouw Nass behandelen klachten van burgers over de gemeente Den Haag en de Jeugdzorg.
Post: Postbus 16623, 2500 BP, Den Haag
Website: ombudsman.denhaag.nl, jeugdombudsman.denhaag.nl
Spreekuur: dinsdag van 13.00 tot 15.00 uur, afwisselend in bibliotheek Segbroek en Escamp
Telefonisch spreekuur: woensdag 13.00 tot 15.00 uur. Maak vooraf een afspraak via ombudsman@denhaag.nl of via (070) 752 82 00 (werkdagen van 9.00 tot 12.00 uur).

Jaarlijkse controle hondenbelasting: doe zelf aangifte en voorkom een boete

■ De jaarlijkse controle op de hondenbelasting is weer begonnen. In verschillende wijken en buurten verspreid over de stad zijn er huis-aan-huiscontroles. Zo spoort de gemeente hondenbezitters op die hun hondenbelasting niet betalen. De meeste hondenbezitters doen op tijd en volledig aangifte. Een klein deel van de hondenbezitters doet dit niet en dat is natuurlijk niet eerlijk naar degenen die wel gewoon betalen.

Medewerkers van het bedrijf Legitiem controleren namens de gemeente. Zij kunnen laten zien wie ze zijn met een legitimatiepas van de gemeente. U bent verplicht zelf aangifte te doen als u een of meer honden houdt. Doe dit binnen zes weken vanaf het moment dat de hond bij u is.

 Meer informatie?
denhaag.nl/honden

Haagse Vrijwilligersprijzen Iedereen kan vanaf nu kandidaten aanmelden voor 2023

Veel meer dan alleen de eer

‘En de winnaars zijn...’ Eind dit jaar worden weer de Haagse Vrijwilligersprijzen uitgereikt. Iedereen kan vanaf nu kandidaten aanmelden. Twee winnaars uit 2022 vertellen hoe het was de prijs te winnen. ‘We zijn overladen met felicitaties.’

‘Ineens sta je op het podium en krijg je bloemen en een grote cheque. Stomverbaasd waren we, maar ook ontzettend blij.’ Margôt Hart-Beekman herinnert zich nog goed de prijsuitreiking in Amare. Zij zat met andere vrijwilligers van Stichting Iedereen een Meester in de zaal. Er moest nog één prijs worden uitgereikt voor de Haagse Vrijwilligersorganisatie van 2022. Het werd een gedeelde eerste prijs voor Iedereen een Meester en School’s Cool. Allebei zijn ze actief in het onderwijs.

Wat heeft de prijs jullie gebracht? ‘Allereerst erkenning en waardering voor onze vrijwilligers. En een teken dat we op de goeie weg zijn. Het leverde veel publiciteit op, zoals een speciale uitzending bij Den Haag FM. We hebben ook ons netwerk verder kunnen versterken. Dat begon diezelfde middag al in Amare. We werden overladen met felicitaties en met vragen om informatie. In gesprekken met fondsen vertel ik altijd dat we winnaar zijn van de Haagse Vrijwilligersprijs. Het helpt allemaal mee.’

Stichting Iedereen een Meester koppelt vrijwilligers aan Haagse basisscholen. Zij ondersteunen de leerkrachten, vooral door met kinderen te werken aan hun taalontwikkeling. Op dit moment zijn er zo’n veertig vrijwilligers actief. Het waren er meer. ‘Sommigen vinden het zo leuk

Vrijwilligers Zeynep Uslu (vierde van links) en Margôt Hart-Beekman (tweede van rechts) samen met de andere prijswinnaars van 2022. VALERIE KUYPERS

“ Ik had totaal niet verwacht dat we nu al bij de winnaars zouden horen ”

dat ze de opleiding voor zij-instromer gaan volgen. Dat is natuurlijk geweldig. Iedereen een Meester biedt de kans om te ontdekken of het onderwijs iets voor je is.’

Flinke boost

De vrijwilligers van School’s Cool zijn mentor van scholieren van groep 8 die de overstap gaan maken van de basisschool naar de middelbare school. Daar hangt veel van af. Belangrijk is dat de kinderen het juiste schooladvies krijgen en een school kiezen die bij hun talenten en interesses past. De mentoren komen een jaar lang bij de scholieren thuis, helpen met huiswerk plannen en ondersteunen de ouders. ‘Ik had totaal niet verwacht dat we nu al bij de winnaars zouden horen,’ vertelt coördinator Zeynep Uslu. ‘School’s Cool is pas sinds de coronatijd actief in Den Haag. Het nieuws van de prijs ging

rond op sociale media. Ineens stond School’s Cool in het middelpunt van de belangstelling. We kregen veel vragen om brochures en aanmeldingen van nieuwe vrijwilligers. Al met al heeft de prijs ons een flinke boost gegeven.’

Alle oud winnaars worden door de gemeente gevraagd voor de jury van de Haagse Vrijwilligersprijzen 2023, zo ook Margôt. Waar gaat zij op letten? ‘Wat mij betreft, verdienen alle vrijwilligers een prijs. Maar sommigen springen eruit en verdienen een extra waardering. Ik ben benieuwd naar de verhalen achter de aanmeldingen. Bij de kandidaten voor de organisatieprijs vind ik de communicatie met vrijwilligers een belangrijk punt. Hoe goed zijn ze in het binden en boeien? Misschien valt daarvan iets te leren. Vrijwilligers werven en vasthouden, dat is de basis.’

Meld nu uw favoriete vrijwilliger(s), vrijwilligersteam of -organisatie aan

■ Kent u een vrijwilliger die Den Haag mooier, schoner of gezelliger maakt? Of brengt een team van vrijwilligers u letterlijk in beweging? Meld uw favoriete vrijwilliger(s) dan nu aan voor de Haagse Vrijwilligersprijzen. Dit kan op www.haagsevrijwilligersprijzen.nl. U kunt vrijwilligers aanmelden voor verschillende categorieën: Sport, Zorg en welzijn, Buurt en omgeving, Cultuur, Ontwikkeling en jeugd, Vrijwilligersorganisatie en

Vrijwilligersteam. De jury voor de Haagse Vrijwilligersprijzen 2023 bestaat uit winnaars van vorig jaar. Zij maken per categorie drie kanshebbers bekend. Daaruit kiezen zij een winnaar. De prijsuitreiking is op zaterdag 25 november in Museon Studio. De winnaars krijgen dan een eretitel, een bijzonder diploma en een persoonlijk cadeau.

Meer informatie?
haagsevrijwilligersprijzen.nl

Haagse vrijwilligers Mia, Ama, Philip, Amel, Jeroen en Michella. Kent u iemand die dit jaar een prijs verdient? Nomineer die persoon dan. THIERRY SCHUT

Waardering voor vrijwilligers

■ Vrijwilligers en mantelzorgers in Den Haag kunnen elk jaar een cadeaukaart aanvragen als waardering voor hun inzet. In een webshop kiezen zij zelf een cadeaukaart die bij hen past. Zo krijgen ze iets wat bij hen past. Haagse vrijwilligers en mantelzorgers kunnen nog tot 31 december 2023 een aanvraag doen voor dit jaar.

Meer informatie?
denhaag.nl/waardering

Lozerlaan krijgt nieuw asfalt: houd rekening met omleidingen

Van zondagavond 3 tot en met vrijdag 15 september is de Lozerlaan dicht voor verkeer tussen de Erasmusweg en Escamplaan. Voetgangers, (brom)fietsers, openbaar vervoer en autoverkeer moeten rekening houden met omleidingen.

■ Het asfalt op de Lozerlaan is zeer slecht en op veel plekken versleten. Daarom komt hier nieuw asfalt. Van maandag 28 augustus tot en met vrijdagmiddag 1 september 2023 zijn daarvoor al voorbereidende werkzaamheden aan de Lozerlaan. Dan worden de bermen gemaaid en gesnoeid. Van deze werkzaamheden heeft u weinig tot geen overlast.

Op zondagavond 3 september begint het verwijderen van het asfalt. Dan wordt de Lozerlaan van Erasmusweg tot Escamplaan afgesloten vanaf 22.00 uur. De afsluiting geldt voor beide rijrichtingen. Om langdurige overlast te voor-

komen worden de werkzaamheden in een korte periode uitgevoerd. De werktijden zijn overdag en soms ook in avond en nacht. Voetgangers, (brom)fietsers, openbaar vervoer en autoverkeer worden omgeleid. Vrijdagmiddag 15 september gaat de weg weer open.

Het asfalt op de Lozerlaan is zeer slecht en op veel plekken versleten

Omleidingsroutes

Verkeer vanaf de snelweg A4 richting Kijkduin:

■ Via de Wippolderlaan (N211), Veilingroute (N222), Westlandroute, Burgemeester Elsenweg (N213), Nieuweweg (N211) naar de Lozerlaan (S200).

■ Via de Wippolderlaan (N211) of Erasmusweg (S105) omrijden via de Poeldijkseweg (N464), Wateringseweg, Jan Barendselaan, Voorstraat, Nieuweweg (N211) naar de Lozerlaan (S200).

■ Vanaf de Prinses Beatrixlaan (S106) omrijden via Middachtenweg, Erasmusweg (S105), Loevesteinlaan, Meppelweg, Dedemsvaartweg, Escamplaan (S104) naar de Lozerlaan (S200).

Verkeer vanaf Kijkduin naar de snelweg A4

■ Via de Lozerlaan (S200) of Escamplaan (S104) omrijden via de Nieuweweg (N211), Burgemeester Elsenweg (N213), Westlandroute (N222), Veilingroute naar de Wippolderlaan (N211).

 Meer informatie?
bereikbarestad.denhaag.nl

Fietsenstallingen bij station Den Haag Centraal.

GEMEENTE DEN HAAG

Fietsenstalling KJ-plein tijdelijk gesloten

Van 1 oktober 2023 tot december 2024 is de fietsenstalling onder het Koningin Julianaplein bij station Den Haag Centraal (KJ-stalling) dicht. De stalling moet tijdelijk dicht omdat er boven de stalling twee woontorens gebouwd gaan worden. Fietsers parkeren in de Fietsflat (Rijnsstraat) en in de stalling aan de Anna van Buerenstraat. OV-fietsen staan in de stalling Stichtage. In december 2024 gaat een deel van de stalling weer open.

■ Het nieuwbouwproject op het Koningin Julianaplein is onderdeel van de gebiedsontwikkeling Central Innovation District (CID). Het CID ligt tussen en rond de stations Den Haag Centraal, Hol-

lands Spoor en Laan van NOI. En is het economische hart van de stad. De komende jaren komen hier veel nieuwe woningen en kantoren. Met meer voorzieningen in de buurt en meer groen in de buitenruimte.

Twee woontorens

Op het KJ-plein komen twee woontorens en ruimte voor voorzieningen zoals horeca en winkels. Het plein zelf krijgt een nieuwe inrichting met groen en een paviljoen. In december start de bouw van woningen.

 Meer informatie?
bereikbarestad.denhaag.nl/kjstalling

411 fietsen ingezameld voor Haagse kinderen zonder fiets

Ook dit jaar zijn er in Den Haag weer fietsen ingezameld voor Haagse kinderen. Op de oproep om oude fietsen in te leveren hebben Hagenaars weer goed gereageerd. In totaal zijn er op 11 inzamellocaties 411 fietsen ingezameld.

■ De fietsen worden nu opgeknaapt door stichting Leren Doen waarna deze via Leergeld Den Haag beschikbaar komen. De inzamel-

campagne Kinderfietsenplan is een samenwerking tussen de gemeente, stichting Leren Doen, de ANWB en stichting Leergeld.

Voor iedereen een fiets

Een fiets is belangrijk om mee te kunnen doen. Daarom is er het Haags Kinderfietsplan. Heeft u een minimuminkomen? En is uw kind tussen 8 en 13 jaar? Dan kunt u via Stichting Leergeld Den Haag deze tweedehands fietsen aanvragen.

U betaalt dan € 7,50 voor de eerste drie jaar. Reparaties zijn in deze drie jaar gratis bij de servicepunten.

 Meer informatie?
iederkinderdenfiets.nl

Raildagen in Den Haag: in een oude tram door uw eigen stad

■ Bezoek zaterdag 16 september het Haags Openbaar Vervoer Museum (HOVM). Loop rond in het museum. Bekijk de kleine tentoonstelling over mobiliteit en maak een rondrit in een 71 jaar oude tram. In het museum komen vroeger, nu en de toekomst van openbaar vervoer samen. Dat is omdat de nationale raildagen dit jaar voor het eerst worden gehouden.

De tram rijdt via het centrum naar Scheveningen en weer terug.

Onderweg krijgt u te horen hoe de trams nu en straks onze mooie stad bereikbaar houden. En wat u daarvan merkt op straat. Er zijn vier ritten om 10.30/12.00/13.30 uur en 15.00 uur. Een rit duurt een klein uurtje. U stapt in en uit bij het museum. Het HOVM is open van 10.00 tot 16.00 uur. De toegang en de rit zijn gratis en voor alle leeftijden.

 Meer informatie?
raildagen.nl

Beleef vroeger, nu en de toekomst van het openbaar vervoer.

HOVM

Actueel

■ 29 Augustus 2023 tot mei 2024: nieuw riool Waldeck Pyramontkade en nieuw asfalt op het fietspad.

■ Tot eind september: asfalteren fietspaden Prinsegracht en Buitenom (deel).

■ Begin september: enkele nachten onderhoud aan de tunnels. Kijk op de website wanneer welke tunnel aan de beurt is.

 Meer informatie?
bereikbarestad.denhaag.nl/werkzaamheden

Groene Regentes Bewoners krijgen stooklessen over slimmer verwarmen

Ketel op 55 bespaart energie

Het duurt nog even, maar in oktober begint weer het nieuwe stookseizoen. Met simpele maatregelen kun je zeker 20 procent besparen op het gas voor de verwarming. Vorige winter deden huishoudens in drie Haagse wijken mee aan een succesvol proefproject.

Gas besparen lukt het beste met een combinatie van kleine technische aanpassingen én aangepast gedrag. Dat hebben bewoners uit Duinoord, Benoordenhout en Regentes/Valkenbos laten zien. In totaal deden 75 huishoudens mee aan het vervolg op het project 'Zet de ketel op 55' uit 2021. De woningen moesten wel geïsoleerd zijn, bijvoorbeeld met dubbel glas en/of vloerisolatie. Energiecoaches begeleiden het project.

Bij de start werd gekeken naar de afstelling van de cv-ketels. Ze leveren vaak heet water van 75/80 °C aan de radiatoren, terwijl veel woningen al bij 55/60 °C comfortabel te verwarmen zijn. Hoe lager de keteltemperatuur, hoe minder energie nodig is. Volgens energiecoach Greet Overbeek van de Groene Regentes kun je eenvoudig zelf de ketel anders afstellen. 'Pak de handleiding erbij of google 'Zet hem op 60' voor een instructievideo'.

'Alle deelnemers kregen van ons een dubbele set van tien kleine ventilatoren om onder radiatoren te monteren. Ze zorgen voor een betere verspreiding van de warmte in de ruimte. Bij mij thuis zitten ze al een tijd onder de radiatoren. Je ziet of hoort er niks van, maar je voelt het wel. Het is bij ons de hele winter aangenaam warm, terwijl de ketel op 55 staat.'

Greet benadrukt dat het gedrag van de deelnemers in hoge mate bepalend was voor de mate van besparing. 'We moeten met z'n allen meer stookbewust worden.

Een energiecoach komt bij u thuis en geeft tips over hoe u energie kunt besparen.

DUURZAAM DEN HAAG

Ook advies van een energiecoach?

Een energiecoach helpt zijn of haar burens om in hun woning energie te besparen, om zelf energie op te wekken en/of om gasloos te wonen. De coach geeft tips, denkt mee over de kosten en helpt eventueel bij het aanvragen van offertes. Als u in een huurhuis woont, neemt de coach ook meteen een aantal middelen mee waarmee u direct energie bespaart. Zoals ledlampen, tochtstrips en een waterbesparende douchekop.

 Afspraak maken?
duurzaamdenhaag.nl/energiecoach

Zet de thermostaat op 19 °C. Daar wen je snel aan. Zet hem lager als je langere tijd weg bent en draai radiatoren dicht in ruimtes waar niemand is. Het ligt erg voor de hand, maar bij veel mensen zit dit nog niet in hun systeem.'

Hulp van energiecoach en gemeente

De deelnemers kregen daarom 'stooklessen' van hun energiecoach. Mocht het komende winter stevig gaan vriezen, dan kan de ketel bijvoorbeeld tijdelijk op een hogere temperatuur worden afgesteld. Het project was ook bedoeld om vast te stellen of woningen geschikt zijn voor een (hybride) warmtepomp. Als een gasketel op 55 °C de woning goed kan verwarmen, dan lukt dat ook met een warmtepomp die water van circa 55 °C afgeeft. Zo niet, dan moeten eerst andere maatregelen worden genomen.

'Kijk naar wat in jouw situatie haalbaar is,' zegt Greet. 'Dat ligt in elke woning en bij elk huishouden anders. Heb je een klein budget, dan is vloerisolatie bij een benedenwoning een goede optie. Het is binnen een dag klaar en in huis hoeft verder niets te gebeuren. De gemeente geeft 15 procent subsidie en in combinatie met een tweede maatregel zelfs 30 procent. Je kunt ook eerst een energiecoach vragen om in kaart te brengen welke maatregelen zinvol zijn en wat de beste volgorde van aanpakken is. Bel of e-mail ons. We zijn ervoor.'

Het project 'Zet de ketel op 55' was in 2021 een van de Haagse Energie Toppers van de Energie uit de Wijk Challenge.

 Meer informatie?
groeneregentes.nl

Doe mee met de tweede ronde van de Energie uit de wijk Challenge

■ De inschrijving voor de tweede ronde van de Energie uit de wijk Challenge is gestart. Wilt u als bewonersinitiatief subsidie aanvragen voor een energieproject in uw wijk? En daarmee een bijdrage leveren aan een duurzame, leefbare en klimaatneutrale stad? Doe dan mee aan de challenge en maak kans op steun voor uw plan. Er is € 245.000 euro beschikbaar. De subsidie bedraagt maximaal € 50.000 per aanvraag. In juni zijn de eerste drie bewoners-

initiatieven gekozen tot Haagse Energie Topper met hun plannen voor het besparen, opslaan of opwekken van schone energie in hun straat of wijk. Doe mee en maak ook kans op een subsidiebedrag waarmee u zelf uw project kunt uitvoeren. U wordt hierbij een jaar lang ondersteund door de gemeente.

 Meer informatie?
duurzamestad.denhaag.nl/challenge

Drie nieuwe Haagse Energie Toppers

Ventilatie met Zonnewarmte, het Hâgse FIKSTeam en Verduurzamen Voedsellokaal De Gymzaal. Dat zijn de drie bewonersinitiatieven die in juni zijn gekozen tot Haagse Energie Topper. Zij wonnen een subsidiebedrag waarmee zij zelf hun project kunnen uitvoeren. Kijk voor meer informatie op duurzamestad.denhaag.nl/challenge.

VALERIE KUYPERS

Gratis cursus energiecoach

■ Energiecoaches zijn vrijwilligers die mensen in hun wijk adviseren over energie besparen en duurzaam wonen. Nu de energieprijzen zo hard zijn gestegen hebben meer mensen behoefte aan zo'n advies. Vooral Hagenaars met een huurwoning. Wilt u hen helpen om energie te besparen? Volg de cursus en u kunt na drie bijeenkomsten op pad.

 Meer informatie?
duurzaamdenhaag.nl/word-energiecoach

Beleef Haagse daken in oktober

Den Haag is een drukke stad. Mensen wonen en werken er en verplaatsen zich. Wie extra ruimte zoekt, denkt niet snel aan het dak. Terwijl daar 17 vierkante kilometer aan ruimte ligt. In oktober organiseert de gemeente daarom het evenement **Uit je Dak**.

Wat kun je allemaal doen met je dak? 'Mensen denken snel aan zonnepanelen,' zegt Anouk Montagne, programmamanager Daken bij de gemeente. 'Maar je kunt ook groene daken aanleggen of zonnepanelen met groen combineren. Groene daken zorgen voor koelere huizen, meer natuur in de stad én ze houden regenwater tijdelijk vast. Op plekken in de stad waar meer overlast kan worden verwacht door flinke buien, zijn juist groene daken een belangrijke oplossing. Op sommige daken kun je ook een schoolplein, sportveld, speelplek of daktuin aanleggen. Natuurlijk is niet ieder dak geschikt. Maar wij willen mensen ervan bewust maken wat er op een dak allemaal

Anouk Montagne, programmamanager Daken bij gemeente Den Haag op het dak van het stadhuis.

SANDER FOEDERER

kan en ze helpen met hun plannen.' Van 3 tot en met 22 oktober staat de stad daarom in het teken van het dak. In verschillende delen van de stad is van alles te doen op dakgebied: bijeenkomsten, gesprekken, informatiemarkten en nog meer. Bovendien zijn er de hele periode leuke dingen te doen op daken. Bijvoorbeeld concerten op het dak van de Bijenkorf en toneel op het dak van het World Forum. Kijk op de website voor het complete programma en op welke plekken iets te doen is.

Regelingen voor VvE's

Er is ook veel aandacht voor VvE's, vooral in de tweede week van het programma. 'Wij geven Verenigingen van Eigenaren (VvE's) advies wat er op hun dak zou kunnen,' zegt Cor van Dijk, VvE-adviseur en projectleider Duurzame Daken. 'Sommige mensen willen zonnepanelen of groen plaatsen samen met hun VvE, anderen doen het liever ieder voor zich. Als ik met VvE's praat, ben ik altijd benieuwd waarom ze niet iets met hun dak zouden doen. Er zijn aantrekkelijke

financieringsmogelijkheden. Denk aan het Nationaal Warmtefonds of het Duurzaamheidsfonds VvE's Den Haag. Vaak kan een VvE het dak verbeteren zonder vergunning. Dat kun je makkelijk controleren op www.denhaag.nl/zonnewijzer. Tijdens **Uit je Dak** is er ook een bijeenkomst, waar onder andere mensen van de fondsen spreken, maar ook andere experts. VvE's kunnen zich hiervoor inschrijven.'

 Meer informatie? uitjedak.nl

Zelf aan de slag op uw dak?

- Kijk voor alle praktische informatie over zonnepanelen of groene daken op: www.duurzamestad.denhaag.nl/dak. Is uw dak geschikt? Kunt u subsidie krijgen? U leest het hier.
- Weet u nog niet precies hoe u uw dak het beste kunt aanpakken? Vraag een gratis dakgesprek aan op de website van stichting Duurzaam Den Haag: www.duurzaam-denhaag.nl/energiecoach
- Wilt u een groen dak laten aanleggen? Daar kunt u in 2023 in een aantal buurten subsidie voor aanvragen. Kijk op www.denhaag.nl/subsidieregenwater hoe het werkt en controleer of u deze subsidie kunt krijgen.

UITJE DAK

Geniet van het uitzicht op het duurzame dak van Museon-Omniversum.

SANDER FOEDERER

Voorstelling Radicalisering van een glazenwasser door Amro Kasr.

Woningeigenaren kunnen op zaterdag 21 oktober met al hun vragen terecht op de Dakmarkt.

SANDER FOEDERER

Beklim Museon-Omniversum

Klim 18 en 19 oktober op het dak van Museon-Omniversum. Daar liggen niet alleen 404 zonnepanelen, er is ook nog eens 1.700 vierkante meter groen aangelegd. Ga mee met een rondleiding en ontdek alle geheimen van het dak. Hoeveel

regenwater kan het dak vasthouden? Hoe werken de planten en de zonnepanelen samen? En welke bijzondere insecten komen er op het dak voor? Deze dagen vallen net in de herfstvakantie. Ook leuk voor kinderen.

Theater en muziek op het dak

Op bekende Haagse daken kunt u genieten van toneel, muziek of kunst. Kom naar het dak van de Bijenkorf, Theater Dakota en het World Forum. Intussen kijkt u uit over de stad. Beoefen yoga op het dak of doe mee aan de Lego

Challenge, bekijk een film of de toneelvoorstelling 'De radicalisering van de Glazenwasser', neem deel aan het Sterrenkijkconcert of fiets mee in de Binckhorst dakenfiets tour.

One-stop-shop Dakmarkt

Aan de slag met uw dak? Tijdens de Dakmarkt op 21 oktober staan verschillende experts klaar om uw vragen te beantwoorden. Subsidies, vergunningen, dakconstructies of afspraken met uw VvE: u kunt er alles over te weten komen.

Daarnaast zijn er verschillende leveranciers voor bijzondere plannen. Denk aan groen op schuine daken, zonnepanelen in combinatie met een groen dak of speciale oplossingen voor monumenten. Neem uw dakfoto's of tekeningen mee.

Den Haag staat voor een grote uitdaging. Statushouders en (Oekraïense) vluchtelingen moeten er een plek krijgen. Pittig, omdat veel jongeren en anderen ook leefruimte zoeken. Dat erkent wethouder Mariëlle Vavier. De nieuwe Haagse aanpak moet zorgen voor het samengaan van een aantal woon- en huisvestingswensen, passend bij de stad.

‘Een goedwerkende gemeenschap heb je niet binnen een paar maanden’

Voor een wijk of buurt is het goed als opvangplekken voor vluchtelingen, asielzoekers en andere doelgroepen, langdurig zijn. Mensen die ergens langer gehuisvest zijn, gaan vanzelf een gemeenschap vormen. In essentie is dat de Haagse aanpak in een notendop,’ vertelt Vavier. ‘Creëer plekken die de potentie hebben om uit te groeien tot een gemeenschap en doe dat samen met de wijk of buurt. Daarvoor zijn gesprekken nodig. Daar gaan we na de zomer mee beginnen. De gemeente opereerde het afgelopen jaar in ‘crisisstand’. Het was meer mededelen dan met elkaar praten. Er moest van alles snel geregeld worden voor de vluchtelingen. We willen dat graag anders aanpakken door de stad in te trekken en te praten met bewonersverenigingen.’

Tijdens haar bezoek aan vlaggetjesdag in Scheveningen werd Mariëlle Vavier (wethouder Armoede, Inclusie, Volksgezondheid en Opvang vluchtelingen) geïnterviewd door jeugdige reporters van de Tweemaster. ANNEMARIE VAN ES

Betrokkenheid vanuit de buurt

Er is veel behoefte aan verbondenheid in Den Haag. Aan plekken voor ontmoeting, zoals moestuinieren, een seniorencafé of een plek waar maatschappelijk initiatieven een plek vinden. Vavier: ‘Als we dergelijke locaties samen met de wijk of buurt ontwikkelen, dan is de kans dat het een succes wordt veel groter. Het zorgt ook meteen voor betrokkenheid vanuit de buurt. Er is nog steeds veel eenzaamheid. Ook bij vluchtelingen. Hoe mooi is het als we sociale gemeenschappen mogelijk maken die dat tegen gaan.’

Duurzame oplossingen

Maar waar vind je dergelijke plekken? Daar heeft ze wel ideeën over. ‘We kijken bijvoorbeeld naar leegstaande kantoorpanden, zoals die van het Rijksvastgoedbedrijf en de departementen. Belangrijk is dat we de panden lang kunnen gebruiken, zodat we kunnen investeren in duurzame woon- en opvangoplossingen. Dan krijg je ook tijd om iets te laten groeien, want een goedwerkende gemeenschap heb je natuurlijk niet binnen een paar maanden voor elkaar.’

Haagse aanpak nieuwkomers

Los van de vorming van een nieuwe coalitie in Den Haag, de val van het kabinet over asielbeleid en onduidelijkheid over de spreidingswet, blijven veel organisaties en mensen zich in Nederland inzetten voor een humane opvang van vluchtelingen. Den Haag zet met de Haagse aanpak in op het langetermijnperspectief voor nieuwkomers in de stad. Het College heeft voor de zomer met de Haagse aanpak ingestemd. Binnenkort wordt het besproken in de gemeenteraad.

 [Meer informatie? denhaag.nl/vluchtelingen](https://denhaag.nl/vluchtelingen)

Mooi voorbeeld

Een mooi voorbeeld waar dat al goed werkt, is het gebouw van het ministerie van Sociale Zaken dat we, in de jaren dat het ministerie al verhuisd is maar het gebouw nog niet wordt afgebroken, heel goed kunnen benutten. Daar wonen nu studenten, statushouders en sinds kort ook Oekraïense vluchtelingen. ‘Er is een fitnessclub die van alles organiseert voor bewoners, startende bedrijven kunnen er een ruimte huren en er is een café met tentoonstellingsruimte. Als je zulke initiatieven bij elkaar brengt, ontstaat er een gemeenschap waar mensen naar elkaar omkijken en iedereen floreert.’

Zorgen over overlast

Vavier snapt de reuring als de gemeente aankondigt dat er in een bepaalde wijk een groep vluchtelingen komt wonen. ‘Bewoners weten niet goed wat ze kunnen verwachten en er zijn zorgen over mogelijke overlast. Dat wordt dan tijdens een bewonersavond aangekaart. Om overlast zoveel mogelijk te voorkomen, werken we als gemeente samen met het COA. Er is

sociale begeleiding en hulp. En een contactpersoon voor de buurt die altijd bereikbaar is. Die aanpak werkt.’

Behoeft aan informatie

Bewoners zijn bereid om vluchtelingen welkom te heten en te helpen. Maar er is wel behoefte aan informatie. ‘Er zijn zorgen over het huisartsen- en lerarentekort en over klassen die te groot zijn,’ vertelt Vavier. ‘Als je als stad dan ook nog vluchtelingen gaat opvangen is het begrijpelijk dat mensen zich afvragen hoe we ervoor kunnen zorgen dat de kinderen naar school kunnen, dat ze de zorg krijgen die ze nodig hebben en dat dit niet ten koste gaat van de veerkracht van de stad, die toch al onder druk staat. We zijn ons daarvan zeer bewust, en hoewel we niet altijd direct een antwoord hebben op alle vragen, zeggen we toe in gesprek te blijven met onze inwoners.’

Veranderde stemming

Gelukkig komt het vaak voor dat een buurt in eerste instantie fel tegen de komst van asielzoekers is,

maar dat na verloop van tijd de stemming verandert. Een mooi voorbeeld daarvan is de Keizerstraat. De bewonersvereniging nodigde onlangs de mensen uit om de unieke sfeer van Vlaggetjesdag te ervaren en organiseerde een boottochtje. ‘Ik zag alleen maar lachende gezichten die dag,’ vertelt Vavier. ‘Ik praatte met een meisje dat in april naar Nederland kwam en nu al hartstikke goed Nederlands sprak. Na de zomer gaat ze naar de middelbare school. Ze straalde. Dat zijn de verhalen waar ik heel blij van word. De stad staat voor een flinke opgave en dat doen we met zijn allen.’

“ De stad staat voor een flinke opgave en dat doen we met zijn allen. ”

Suppen, varen of maak een ommetje

Op 16 september is het World Cleanup Day. In Den Haag start daarmee de Actie Schone Buurt. Wilt u ook meehelpen om de natuur schoon te houden? Doe dan mee aan een of meer van deze actieve uitjes. Pak alvast de wandelschoenen, trek uw zwembroek aan en zoek de mooiste sportkleden uit.

Staand of zittend op de SUP-plank, zo vis je zwerfafval uit het water.

FRANK JANSEN

World Cleanup Day is de grootste jaarlijkse opschoonactie ter wereld. Op deze dag wordt aandacht gevraagd voor afval in de natuur. Deelnemers ruimen zoveel mogelijk zwerfafval op. In Den Haag is deze dag het startschot van

een week vol opschoonactiviteiten. Zo kunt u suppen of varen en plastic uit de Haagse grachten vissen. Ook zijn er diverse activiteiten op de stadsboerderijen. Daar en op andere uitleenpunten kunt u

spullen zoals een afvalknipper lenen om afval op te ruimen. Hoe doet u mee? Door u aan te melden voor een opschoonactiviteit of door er zelf een te organiseren. Heeft u een groep deelnemers en locatie al

in gedachten? Meld u dan aan als groep. U kunt ook bij een van de bestaande activiteiten aansluiten.

 Meer informatie?
schoondoengewegewoon.nl

Actie Schone Buurt
Zet het in uw agenda: van 16 tot en met 22 september organiseert de gemeente de tweede Actie Schone Buurt van 2023. Een week lang kunt u eenvoudig opschoonmaterialen, zoals een afvalknipper, afhalen bij 1 van de uitleenpunten in de stad. Of sluit u aan bij een speciale opschoonactiviteit. Kijk voor alle activiteiten van de Actie Schone Buurt op schoondoengewegewoon.nl. Doet u gezellig mee?

Zittend SUPpen en zwerfafval vissen gaan goed samen. FRANK JANSEN

Varen en plastic afval vissen uit de Haagse grachten. THE HAGUE BOAT

Simon Vroonhof maakt een ommetje in zijn buurt. FRANK JANSEN

Suppen door de Haagse grachten

SUP staat voor stand up paddle. Je staat op een surfplank en peddelt door het water. Ook in de Haagse grachten kun je suppen. Helaas drijft daar ook heel wat zwerfafval in. Om hier wat aan te doen, organiseert de gemeente samen met [Kiteboardschool.nl](https://kiteboardschool.nl) voor het tweede keer de SUP-actie. 'Suppen is een hele toegankelijke watersport en iedereen kan het leren,' zegt Maki Wiggins van [Kiteboardschool.nl](https://kiteboardschool.nl). 'Als je op de plank staat, kan je heel

makkelijk afval uit het water vissen. Het afval leg je vervolgens in een kratje op je plank.' Vorig jaar werd zo'n 10.000 liter afval opgevisst uit de Haagse grachten. Helpt u mee dit record te verbeteren? U kunt op donderdagen gratis een SUP-board, peddel en schepnetje reserveren via de website van [Schoon doen we gewoon](https://schoondoengewegewoon.nl). Meedoen tijdens de Actie Schone Buurt kan op donderdag 21 september, maar de SUP-actie loopt nog tot en met 28 september.

Vissen met The Hague Boat

Bij The Hague Boat kunt u tijdens de Actie Schone Buurt vanaf een open boot plastic afval uit de grachten vissen. 'Het is zorgelijk hoeveel plastic in onze grachten en uiteindelijk in de zee terecht komt. Wij willen graag de mensen aan boord laten zien, maar mensen ook bewust maken over de gevolgen van afval in het water,' zeggen Jan en Leonie Persoon van The Hague Boat. Meedoen is gratis en kan op woensdagmiddag

20 september van 13.30 tot 14.45 uur. De activiteit is geschikt voor kinderen van 5 tot en met 12 jaar en hun begeleiders. The Hague Boat zorgt voor een beker limonade en wat lekkers. Meld u aan vóór 19 september via: www.thehagueboat.nl/actie-schone-buurt.

Loop een 'schoon' ommetje

Simon Vroonhof uit Leidschenveen-Ypenburg maakt regelmatig ommetjes om zwerfafval op te rapen. Gewapend met een afvalknipper die hij van de gemeente kreeg. 'Ik ben een ordelijk type en hou van een schone buurt.' Eerst liep hij in zijn eentje, later met een groepje. Zij zijn inmiddels een hecht team dat eens per maand afspreekt. 'Laatst vonden we een lege lachgastank. We maakten een melding via de MyCleanCity-app.

Fijn dat ik kort daarna een bericht kreeg dat de melding is afgehandeld. Samen de buurt onder de loep nemen en daarna wat drinken zorgt voor extra buurtbinding. Ook krijgen we tijdens ons ommetje positieve reacties van de voorbijgangers. Het resultaat en de positieve impact van onze bijdrage is dan meteen te zien,' zegt hij met een glimlach. Simon blijft zijn ommetjes lopen, ook buiten de Actie Schone Buurt. 'Want een schone wijk begint bij jezelf.'

Wat vinden de fracties van... de aanpak dakloosheid?

Iedere maand kunnen inwoners via social media kiezen over welk onderwerp ze de standpunten van de verschillende fracties willen lezen. Deze maand kreeg het onderwerp aanpak dakloosheid de meeste stemmen. De PvdA, DENK en de PVV geven hierover hun mening. Wilt u meestemmen over wat het volgende onderwerp moet worden? Volg dan de Haagse gemeenteraad op Twitter of Instagram: @Gemeenteraad070.

In het nieuwe Beleidskader aanpak Dakloosheid 'Den Haag geeft thuis' vindt een verschuiving plaats van het opvangen van mensen naar preventie, met een passende plek om te wonen voor iedereen. De doelstelling van het beleidskader is dat in 2030 geen mens meer dakloos is in Den Haag. Op 31 augustus wordt het beleidskader aanpak Dakloosheid besproken in de commissie Samenleving.

Een dakloze persoon slaapt op een bankje in het centrum van Den Haag.

HENRIËTTE GUEST

PvdA wil ruimere opvang

De uitdagingen in Den Haag rond dakloosheid zijn enorm, daarom moeten we als gemeente meer doen. Er is meer haast nodig met woningen regelen voor dakloze mensen en de winterkouderegeling moet ruimhartiger zijn. Gelukkig zijn er in de afgelopen jaren wel stappen gemaakt, zoals de permanente winteropvang waarvoor wij als PvdA hard hebben gestreden. Ook hebben we ervoor gezorgd dat het Actieplan Aanpak Dakloosheid herzien wordt, zodat we er alles aan doen dat iedereen in Den Haag een dak boven het hoofd heeft.

Een huis voor iedereen

Een woning is een plek waar je warm en veilig kan zijn en een noodzaak om je echt thuis te voelen en mee te kunnen doen in onze stad. DENK is voorstander van het Shelter-first-judge-later principe en dat er rekening wordt gehouden met bijzondere omstandigheden (zoals slechte gezondheidstoestand, acute, onveilige buitensituatie). De menselijke maat dient hierin leidend te zijn. Wat DENK betreft dient de focus te liggen op drie grote groepen: de meest kwetsbaren, jongeren en de 'werkende daklozen'.

Terug naar Oost-Europa

Het daklozenprobleem loopt uit de hand. Vaak uit Oost-Europa en het worden er steeds meer. Hoe meer D66 roeptoert er iets aan te willen doen, hoe meer er bij komen en hoe meer overlast in onze wijken. Wat de PVV betreft worden ze allemaal opgepakt en fysiek teruggebracht naar Oost-Europa. Het is hun probleem, niet onze. Den Haag voor onze inwoners.

Raad aan het woord

Rachid Guernaoui, Hart voor Den Haag

Als woordvoerder Veiligheid en Financiën heb ik mij de afgelopen tijd ingezet om het salaris van de gemeentelijke

handhavers weer marktconform te maken. Uit onderzoek van de gemeente bleek dat de handhavers veel minder betaald kregen dan hun collega's in de omliggende gemeenten en grote steden. Daardoor verlieten veel handhavers de gemeente en was er een groot handhavingstekort. Dankzij een motie van mij krijgen de handhavers dit jaar een hoger salaris en kunnen we daardoor meer handhavers in dienst nemen. Daardoor wordt onze stad schoner en veiliger.

Yousef Assad, D66

Als D66-raadslid zet ik mij in voor de inwoners die de gevolgen van klimaatverandering het meest voelen. In Laak is

de gevoelstemperatuur op een warme dag soms 48 graden door al het steen en weinig groen. Dit geldt voor meer wijken in Den Haag. Dat is niet goed voor de gezondheid van bewoners en vraagt om meer groen en water in de wijk. Juist in deze wijken is verduurzaming ook hard nodig. Veel subsidies hiervoor komen terecht bij mensen met hoge inkomens. Ik vind dat oneerlijk. Daarom heeft D66 er mede voor gezorgd dat we dit gaan veranderen.

Gideon van Meijeren, Forum voor Democratie

Klimaatverandering is een natuurverschijnsel dat niet of nauwelijks door de mens kan worden beïnvloed. Toch

smijt de politiek hier vele miljarden tegenaan. Geld dat moet worden opgehoest door de belastingbetaler. Het gaat om duizenden euro's per huishouden. Tijdens de afgelopen raadsvergadering stelde FVD voor om hier een Haags referendum over te organiseren. Van dergelijke inspraak wilde het college helaas niets weten. De inwoners van onze stad moeten dus wel meebetalen, maar hebben verder niets te zeggen. Dat is een democratie onwaardig.

Stad in de raad

“Hoe kan het dat we als stad Den Haag nog steeds het minst aan cultuur per bewoner uitgeven van alle grote steden in Nederland?”

Inspreker M. Bakker van De Cultuurankers in de vergadering van de commissie Samenleving van 22 juni 2023. Onderwerp: beleidskader Kunst en Cultuur 2025-2028

Kort

Verkenner Arie Slob

Eind juni heeft de VVD-fractie haar steun aan de coalitie opgezegd. Daardoor raakte de coalitie haar meerderheid kwijt. Oud-minister Arie Slob is begin juli als verkenner aangesteld om te onderzoeken welke mogelijkheden er zijn voor het vormen van een meerderheidscoalitie. Kijk voor actuele informatie op www.denhaag.nl/gemeenteraad.

Actuele informatie?
denhaag.nl/gemeenteraad

Informatie

Wilt u spreken in de raad?

Iedereen kan spreken tijdens raads- en commissievergaderingen over onderwerpen die op de agenda staan. Dit heet 'Stad in de raad'. Voor inlichtingen hierover of om u aan te melden, kunt u terecht bij de griffie: telefoon (070) 353 31 31 of e-mail griffie@denhaag.nl.

Informatie over de raad

Informatie over de raad, de volledige agenda's, besluiten en verslagen van de raad en commissies vindt u op www.denhaag.nl/gemeenteraad. De stukken zijn ook in te zien bij het Den Haag Informatiecentrum (Stadhuis, Spui 70).

Een vergadering volgen

Kijk op www.denhaag.nl/uitzendingenraad voor een live uitzending van de commissie- of raadsvergaderingen. Raadsvergaderingen zijn ook live te zien op Den Haag TV (Ziggo kanaal 40)

Adres gemeenteraad

Postbus 19157
2500 CD Den Haag
E-mail: raad@denhaag.nl

Raadsvergaderingen

Donderdag 7 september
Raadzaal, Spui 70 (stadhuis)
13.30 uur

Donderdag 5 oktober

Raadzaal, Spui 70 (stadhuis)
13.30 uur

Meer informatie?
denhaag.nl/gemeenteraad

De fracties in de gemeenteraad zijn verantwoordelijk voor de inhoud van deze pagina.

Embassy Festival: cultuur uit de hele wereld

2 SEP Tijdens het Embassy Festival op zaterdag 2 september kun je kennismaken met cultuur uit de hele wereld. Op het Lange Voorhout is van 11.00 tot 17.00 uur een Internationale Markt met traditionele dansen, live muziek, workshops, lekker eten en nog veel meer. Om 13.50 uur is er een Culture Parade met vlaggen en

traditionele kostuums van alle deelnemers. Ook kun je traditionele gerechten proeven uit de deelnemende landen. Kinderen kunnen zich vermaken in de kinderhoek van Big Ben Kinderdagverblijf. Het Embassy Festival is gratis toegankelijk.

 [Meer informatie?
embassyfestival.com](https://embassyfestival.com)

Culturele wereldreis op het Lange Voorhout.

PARCIFAL WERKMAN

Open Monumentendag

9 SEP In het weekend van 9 en 10 september openen ruim tachtig Haagse monumenten hun deuren. De toegang is gratis. Dit jaar kunt u voor het eerst een kijkje nemen bij het Haagsch Damesleesmuseum. Ook Huis Huguetan (tijdelijk onderkomen van de Eerste Kamer) doet weer mee. Ook is het mogelijk om de bouwplaats van het Binnenhof te bezoeken. Bij De

Passage is een kleine tentoonstelling te zien over de geschiedenis van De Passage. Of maak een ritje met een historische tram of een rondvaart. Het thema dit jaar is Levend Erfgoed. Op de Plaats is zaterdag een mini-expo over de 'Haagse Mat' te zien.

 [Meer informatie?
monumentenzorgdenhaag.nl](https://monumentenzorgdenhaag.nl)

De bouwplaats van Het Binnenhof is ook te bezoeken.

RIJKSVASTGOED BUREAU

Open huis bij The New Farm

10 SEP The New Farm in het voormalige Philips pand aan de Televisiestraat biedt onderdak aan ruim 50 ondernemers die duurzame producten maken. Veel van hen verwerken restmaterialen tot nieuwe gebruiksproducten en voedsel. Zondag 10 september

houdt The New Farm open huis. Tussen 12.00 en 17.00 uur zijn er rondleidingen, proeverijen en workshops. De toegang is gratis. Aanmelden voor de rondleidingen en workshops is verplicht.

 [Meer informatie?
thenewfarm.nl](https://thenewfarm.nl)

Het Spotlight Festival opent het nieuwe culturele seizoen.

ERICK HILLE

Spotlight Festival: jouw stad, jouw podium

1 SEP Op vrijdag 1 en zaterdag 2 september opent Spotlight Festival

Den Haag het nieuwe culturele seizoen. Tijdens dit nieuwe gratis toegankelijke festival kun je kennismaken met artiesten en voorstellingen die komend seizoen in Den Haag te zien zijn. Ook ontdek je waar je zelf muziek, dans of andere kunst kunt maken. Op vrijdagavond kun je cultuur in je eigen wijk ontdekken tijdens Spotlight in de wijk. Verspreid over de stad biedt ieder cultuuranker een eigen gevarieerd programma aan.

Op zaterdag is de Spotlight Podiumroute langs zo'n dertig

culturele podia en hotspots. Stap binnen bij de podia en ontdek de voorstellingen en culturele activiteiten van komend seizoen. De hotspots zijn minifestivals met korte voorstellingen en workshops. Beide dagen eindigen met Spotlight @ Night. Dat is een nachtprogramma in onder meer PAARD, Musicon, Korzo en Amare. Spotlight Festival Den Haag is de opvolger van het UIT festival Den Haag. Op zaterdagavond werkt Spotlight Festival samen met Clubhopping The Hague.

 [Meer informatie?
spotlightfestivaldenhaag.nl](https://spotlightfestivaldenhaag.nl)

Senioren Festival 2023

16 SEP Zaterdag 16 september is het Senioren Festival 2023 in de theaterzaal van Podium Noord aan de Diamanthorst 183. Het festival duurt van 13.00 tot 18.00 uur. Op het programma staan een informatieve markt, workshops, muziek, toneel en lekker eten.

Gamelans zorgen voor een Javaanse sfeer. De toegang is gratis. Vooraf reserveren is noodzakelijk. Dat kan via de website.

 [Meer informatie?
podiumnoord.nl](https://podiumnoord.nl)

Tussen 12.00 en 17.00 uur zijn er rondleidingen, proeverijen en workshops.

THE NEW FARM

Expositie Pandhuis

Het Pandhuis Den Haag bestaat 350 jaar. Daarom is tot en met 8 september een expositie te zien in het Atrium Van het stadhuis. De expositie laat zien hoe het Pandhuis door de jaren heen relevant bleef. Ook komen bijzondere verhalen aan bod. Denk daarbij aan Hagenaars die op maandag hun zondagse pak inleverden voor een paar knaken om deze vrijdag, wanneer ze hun loon kregen, weer op te halen.

 [Meer informatie?
denhaag.nl/actueel](https://denhaag.nl/actueel)

Gratis fietsexcursies langs Haags voedsel

15 SEP Vrijdag 15 en zondag 17 september zijn er weer fietsexcursies langs Haags voedsel. Ontdek het eten en drinken van onze eigen Haagse bodem en zee. Op vrijdag kun je de Brood, bier en graan-route (6 km) en de Zee, visserij en zeewier-route (7 km) fietsen. Op zondag de Zuivel, vlees en plantaardig eten-route (17 km) en de Groente-route (10 km). De fietstochten zijn gratis en vervoer is op eigen fiets.

 [Meer informatie?
hethaagsegroen.nl](https://hethaagsegroen.nl)

Ontdek het Haagse eten.

MARTIJN BEEKMAN

EK Judo juniores

7 SEP Van 7 tot 10 september zijn de Europese Judo Kampioenschappen voor junioren (onder de 21 jaar) in Sportcampus Zuiderpark. Kaartjes zijn verkrijgbaar via de website van het evenement. Voor Ooievaarspashouders is de toegang gratis.

 [Meer informatie?
judothehague2023.nl](https://judothehague2023.nl)

Just Peace Open Day 2023

24 SEP Tijdens de Just Peace Open Day op zondag 24 september openen verschillende (inter)nationale organisaties hun deuren voor publiek. Daar kunt u leren, bekijken en ervaren hoe in Den Haag wordt gewerkt aan vrede en recht. Inspirerende sprekers geven presentaties over vrede, recht en internationale betrekkingen.

Of sluit aan bij een wandel- of fietstour langs internationale organisaties of door de ambassade-wijk. Liever zelfstandig op pad? Maak dan gebruik van de online routebeschrijvingen. Het Residentie Orkest geeft een concert in het Nationaal Monument Oranje Hotel.

 [Meer informatie en aanmelden? justpeacethehague.com](https://justpeacethehague.com)

Verschillende internationale organisaties open hun deuren voor publiek.

Prinsjesfestival

11 SEP In de week voor Prinsjesdag is het Prinsjesfestival. Een festival om te vieren dat we een democratie zijn. Voor het eerst kun je tijdens het Prinsjesfestival een rondvaart maken op de Hofvijver. Van 9 t/m 17 september zijn er dagelijks PrinsjesRondvaarten. Zaterdag 16 september is de grote publieksdag. Op het schelpenpad langs de Hofvijver is de PrinsjesMarkt met

kramen, modeshows, dans en muziek. Vanaf de PrinsjesMarkt vertrekt de Prinsjes Hoedenwandering door het Museumkwartier. Bij het PrinsjesAtelier kunnen kinderen hun eigen futuristische hoed of nieuwe kleren voor de koningin ontwerpen.

 [Meer informatie? prinsjesfestival.nl](https://prinsjesfestival.nl)

Van 9 tot en met 17 september zijn er elke dag rondvaarten. SUSANNE VAN DE KLEIJ

Dag van de Voorschool voor ouders van jonge kinderen

26 SEP De Haagse voorscholen zetten dinsdag 26 september hun deuren open. Er zijn rondleidingen en ouders/verzorgers kunnen hun kind direct inschrijven. De voorschool is een plek waar kinderen tussen de 2,5 en 4 jaar worden voorbereid op de basis-

school. Ze krijgen hier extra aandacht om de Nederlandse taal goed te leren en om samen te spelen. Vanaf 2024 is de voorschool gratis in Den Haag voor kinderen met een verwijzing van het CJG.

 [Meer informatie? vraagjufmina.nl](https://vraagjufmina.nl)

Jean-Bernard Maweja gaat tijdens het festival met andere stadmakers in gesprek over Queer in de openbare ruimte. LARS KUIPERS

Stadmakersfestival voor actieve Hagenaars

29 SEP Op vrijdag 29 september ontmoeten actieve en betrokken Hagenaars elkaar tijdens het Stadmakersfestival. Het is een festival voor alle mensen die de stad nog mooier, duurzamer, inclusiever en socialer willen maken. Van 14.00 tot 23.00 uur kun je je laten inspireren en meedoen aan verschillende activiteiten op en rond de Leyweg. Een greep uit het programma:

- Een informatiemarkt waar je advies kunt vragen hoe je een project kunt uitvoeren
- Workshop brood leren bakken
- Workshop kennismaken met bootcamp

- Knutselen voor kinderen bij RepairKid
- Drie leuke en leerzame wandelingen door de wijk
- Brainstormsessie over duurzaam stadmaken
- Workshop streetart
- Speeddating om stadmakers-kennis te delen
- Workshop botanisch tekenen

In totaal zijn er zo'n veertig sessies. Het festival is gratis toegankelijk. Voor sommige activiteiten moet je je vooraf aanmelden.

 [Meer informatie? haagsestadmakers.nl](https://haagsestadmakers.nl)

Prinsjesdag

19 SEP Prinsjesdag (de derde dinsdag in september) is de start van het parlementaire jaar. Om 13.00 uur rijden Koning Willem-Alexander en Koningin Maxima in de Glazen Koets van Paleis Noordeinde naar de Koninklijke Schouwburg. Daar spreekt koning Willem-Alexander

de troonrede uit. Rond 14.00 uur is de traditionele balkonscène bij Paleis Noordeinde. Straten in de binnenstad zijn afgesloten en parkeergarages beperkt bereikbaar. Kom met de fiets of het ov.

 [Meer informatie? denhaag.com/nl/prinsjesdag](https://denhaag.com/nl/prinsjesdag)

Expositie over digitale rechten

11 SEP Studenten van Hogeschool Inholland spraken met bewoners van Morgenstond over de digitale rechten. Van de uitkomsten maakten zij een expositie. Onderwerpen die aan bod komen zijn onder andere het belang van de bescherming van minderjarigen online, een digitale persoonlijkheidstest en preventie van (seksuele) intimidatie en intimidatie via internet. De Digital Rights Expo is gratis te bezichtigen van 11 tot en met 22 september het Atrium in het stadhuis aan het Spui.

 [Meer informatie? digitalrightsexpo.org/project-inholland](https://digitalrightsexpo.org/project-inholland)

Prinsjesdag in het Park

19 SEP Op Prinsjesdag is er een gratis kinderprogramma in het Zuiderpark. Het Zuiderpark bestaat 100 jaar. Dat wordt gevierd op Prinsjesdag met een feestelijke parade en een muzikale ode aan het Zuiderpark. De hele zomer zijn hiervoor verhalen en geluiden van kinderen verzameld in de Super Moon in het Zuiderparktheater.

 [Meer informatie? zuiderparktheater.nl/prinsjesdag](https://zuiderparktheater.nl/prinsjesdag)

De Super Moon. GROFWEG ARCHITECTEN

SDG Action Days in bibliotheek

23 SEP Op 23, 25 en 27 september kun je in de Centrale Bibliotheek meer informatie vinden over de Sustainable Development Goals (SDG's). Dat zijn zeventien doelen van de Verenigde Naties, om van de wereld een betere plek te maken in 2030. In de Centrale Bibliotheek zijn spellen, puzzels, stripverhalen en kleurplaten over de SDG's. Ook in Den Haag werken veel mensen aan een betere wereld.

 [Meer informatie? sdgdenhaag.nl](https://sdgdenhaag.nl)

Vanaf 2024 is de voorschool gratis voor kinderen met een verwijzing van het CJG.